

Työpajatoiminnassa toteutettavat toimenpiteet poikkeustilanteessa

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustilanne vaikuttaa merkittävästi heikossa työmarkkina-asemassa olevien mahdollisuuksiin saada tarpeisiinsa vastaavia palveluja.

Työpajat tukevat vuosittain yli 27 000 valmentautujaa. Työpajojen palveluja ollaan nyt monin paikoin keskeyttämässä. Tämä ei ole tarkoituksenmukaista. Työpajatoiminnan yleisimmät toimenpiteet ovat kuntouttava työtoiminta (42 %), työkokeilu (17 %), palkkatuettu työ (8 %) ja sosiaalinen kuntoutus (5 %). On huomioitava, että työpajoilla toteutettavat toimenpiteet eroavat yrityksissä tai kunnan hallintokunnissa toteutettavista toimenpiteistä. Työpajatoiminnassa palveluihin kuuluu työtoiminnan ja työvalmennuksen lisäksi yksilövalmennusta ja ryhmämuotoista valmennusta. Työpajatoiminnassa toimenpiteitä toteutetaan sekä kunnan omana toimintana (kunnallisia työpajoja n. 60 %) että ostopalveluina kolmannen sektorin organisaatioilta (yhdistyksiä ja säätiöitä yhteensä n. 40 %).

Taloudellisia vaikutuksia työpajoille, kunnille ja työttömille

Työpajatoiminnan keskeytymisellä on merkittäviä taloudellisia vaikutuksia työpajatoimintaa toteuttaville organisaatioille. Monet, erityisesti kolmatta sektoria edustavat työpajat, saavat suurimman osan rahoituksestaan toimenpiteistä, joissa valmentautujat työpajoilla ovat. Useat työpajat joutuvat nyt harkitsemaan lomautuksia, ja myös konkurssit ovat mahdollisia. Taloudellista iskua olisi mahdollista pehmentää ja valmentautujien tuentarpeisiin vastata mahdollistamalla verkkopohjainen valmennus.

Poikkeustilanteen aikana sekä työttömien työnhakijoiden että kuntien velvoitteita tulee helpottaa. Työttömien työnhakijoiden velvoitteita osallistua työvoimapolitiittisiin toimenpiteisiin ja hakea työtä tulee väliaikaisesti väljentää, ja kuntien maksuosuus työmarkkinatuen rahoituksesta tulee väliaikaisesti poistaa. Työpajojen toteuttamien toimenpiteiden väheneminen tai jopa keskeyttäminen vaikuttaa myös kuntien mahdollisuuksiin vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuden määrään. Tämä vaikuttaa suoraan kuntien muutenkin vaikeaan taloudelliseen tilanteeseen.

Toimenpiteitä ei tule keskeyttää, vaan jatkaa tuen tarjoamista

Koronaviruksen aiheuttamassa poikkeustilanteessa olennaista on jatkaa tuen tarjoamista sitä tarvitseville. Monet toimenpiteet voidaan toteuttaa verkossa ja alle 10 henkilön ryhmissä noudattaen voimassa olevia suosituksia varotoimenpiteistä. Yksilövalmennusta ja ryhmämuotoista valmennusta voidaan tuottaa verkkovälitteisesti erilaisia alustoja hyödyntäen. Toimenpiteitä ei tule keskeyttää kokonaan, vaan toteuttaa ne vaihtoehtoisilla tavoilla. Yksilöohjaus ja ryhmämuotoinen valmennus eivät ole aikaan tai paikkaan sidottuja.

Nuorisotyöntekijät kuuluvat yhteiskunnan kannalta kriittisiin aloihin. Nuorten työpajatoiminta on osa nuorisotyötä, ja nuorten työpajoilla toteutettavia toimenpiteitä (esim. kuntouttava työtoiminta ja työkokeilu) tulee jatkaa verkkoympäristössä. Myös nyt poikkeustilanteessa – ja osin erityisesti tällöin – nuoret tarvitsevat yksilöllistä kohtaamista, elämänhallintansa tukemista ja ammattilaisia, joille purkaa huoliaan. Tämä sama koskee myös heikossa työmarkkina-asemassa olevia aikuisia, myös heidän tarpeisiinsa vastaavat yksilölliset palvelut tulee turvata.

Toimenpiteiden keskeyttäminen lisää syrjäytymistä

Jos työpajoilla toteutettavat toimenpiteet kuntouttavasta työtoiminnasta työkokeiluun ja sosiaaliseen kuntoutukseen keskeytetään, vaarana on, että juuri haasteellisimmassa elämäntilanteessa olevat jäävät ilman tukea ja heidän tilanteensa huononee. Kuukausikin on liian pitkä aika nuorille ja tuen tarpeessa oleville aikuisille jäädä yksin! Toimenpiteisiin kuuluvia valmennuspalveluja tulee olla mahdollista toteuttaa verkkoympäristössä sekä mahdollisuuksien mukaan tarvittaessa yksilötapaamisissa tai pienryhmissä. Olennaista on myös turvata heikossa työmarkkina-asemassa olevien valmentautujien etuuksien jatkuminen keskeytyksettä.

Valtakunnallisen ohjeistuksen tarve

Työpajoilla toteutettavia toimenpiteitä ei tule keskeyttää 18.3.–13.4.2020 väliseksi ajaksi. Työpajatoimijat odottavat usean eri hallinnonalan ohjeistuksia mahdollisuudesta toteuttaa toiminnot vaihtoehtoisilla tavoilla.

OKM: nuorten työpajatoiminta

Nuorten työpajalla työskentelevät valmentajat ovat nuorisotyöntekijöitä, joka on nimetty yhteiskunnan kannalta kriittiseksi alaksi. Opetus- ja kulttuuriministeriö suosittaa etävalmennuksen käyttöönottoa nuorten työpajoilla, minkä lisäksi voidaan toteuttaa pienimuotoista, alle kymmenen hengen ryhmätoimintaa tarvittavaa varovaisuutta noudattaen.

Valtionavustuksella toteutettavassa nuorten työpajatoiminnassa valmentautujat ovat monilla eri sopimuksilla, joista yleisimpiä ovat kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, sosiaalinen kuntoutus ja palkkatukityö. Lähettäviä tahoja ovat yleisimmin TE-palvelut, sosiaalitoimi, Ohjaamot ja koulutuksen järjestäjät. Eri hallinnonalan sopimuksissa ja toimenpiteissä tulee mahdollistaa verkossa, yksilötapaamisina ja pienimuotoisena ryhmätoimintana toteutettava valmennus.

TEM: työkokeilu ja palkkatuettu työ työpajatoiminnassa

Työkokeilussa henkilö voi selvittää ammatinvalinta- ja uravaihtoehtojaan tai mahdollisuuksiaan palata työmarkkinoille. Työkokeilulla selvitetään, onko hänen osaamisensa ajan tasalla ja minkälaista tukea hän tarvitsee päästäkseen takaisin työhön. Tätä ohjaustyötä voidaan toteuttaa ja tukea tarjota esimerkiksi etänä ja verkkoympäristössä. Työvoimakoulutusten osalta on tehty päätös, että niitä voidaan toteuttaa verkkovälitteisesti – saman tulee koskea myös työpajoilla toteutettavaa työkokeilua.

Palkkatuetun työn tarkoituksena on parantaa henkilön ammatillista osaamista ja edistää hänen työllistymistään avoimille työmarkkinoille. Palkkatukityöhön tarvitaan valtakunnallinen ohjeistus mm. palkkatukityön esityessä poikkeustilanteen vuoksi.

STM: kuntouttava työtoiminta ja sosiaalinen kuntoutus työpajatoiminnassa

Työpajoilla toteutettavaa kuntouttavaa työtoimintaa tai sosiaalista kuntoutusta ei tule poikkeustilanteessa keskeyttää. Kuntouttavan työtoiminnan keskeisinä tavoitteina on tukea elämän- ja arjenhallintaa, vahvistaa työ- ja toimintakykyä sekä ehkäistä syrjäytymistä. Työpajoilla toteutettavaan kuntouttavaan työtoimintaan kuuluu kokonaisvaltainen tuki sekä yksilö- ja ryhmävalmennus. Niitä on mahdollista toteuttaa myös esimerkiksi etänä ja verkkovälitteisesti.

Sosiaalisella kuntoutuksella tuetaan yhteiskunnallista osallisuutta vahvistamalla palveluun osallistuvan sosiaalista toimintakykyä ja sosiaalisen vuorovaikutuksen edellytyksiä. Työpajoilla toteutettavaan sosiaaliseen kuntoutukseen kuuluvaa henkilökohtaista tukea, yksilövalmennusta ja ryhmämuotoista tukea on mahdollista toteuttaa myös esimerkiksi etänä verkkovälitteisesti.

Lisätiedot: Herttaliisa Tuure, toiminnanjohtaja: herttaliisa.tuure@tpy.fi, 010 279 2724